

ՄԱՍԻՍ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՇԱբաթաթերթ

35ՐԴ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 04 (1704) ՀԱԲԱԹ, ՓԵՏՐՈՒԱՐ 7, 2015
VOLUME 35, NO. 04 (1704) SATURDAY, FEBRUARY 7, 2015

Պաշտօնաթերթ
Ս. Դ. Հայակեան Կուսակցութեան
Արեւմտեան Ամերիկայի

MASSIS Weekly
1060 N. Allen Ave. Suite 101
Pasadena, California 91104

Էրտողան. «Մենք
Պարտաւոր Չենք
ճանչնալ Հայոց
Ցեղասպանութիւնը»

Թուրքիոյ նախագահ Ռէճէփ Թայիպ Էրտողան կրկին յախարարած է, որ եթէ հայերը անկեղծ են 1915-ի հարցով, թող ինդիրը ձգեն պատմաբաններուն:

Թուրքիոյ նախագահը ելոյթ ունենալով TRT հեռատեսիլի եթերով, խօսած է նաեւ Հայկական հարցի մասին՝ պնդելով, թէ Հայկական ափիւռքը հանգիստ չի մնար: Ան մեղադրելով Սփիւռքին, յիշեցոց է, թէ Թուրքիա միշտ ըսած է, թէ պատրաստ է քննարկել թէման պատմաբաններու հետ: «Մենք կ'ըսենք, որ եթէ անկեղծ էք, բանանք մեր արխիւները, ձգենք թող պատմաբանները ուսումնասիրեն, զեկոցները մեզ ներկայացնեն: Իսկ մենք, որպէս քաղաքագէտներ, նատինք խօսինք: Եթէ կայ ինչ-որ բանի համար վճարելու անհրաժեշտութիւն, մենք կը վճարենք այդ, սակայն ոչ մէկը չի գար:

«Խնդրի հետ կապ չունեցող երկիրներ, ըստ իրենց հայեցողութեան որոշումներ կը կայացնեն: Եթէ հարցնես, Հայաստանի տեղը քարտէզի վրայ ցոյց չեն կրնար տալ, բայց խորհրդարանի մէջ Հայաստանի հետ կապուած որոշումներ կ'ընդունին: Մենք պարտաւոր չենք ուեէ մէկու պատուէրով ճանչնալ Հայոց ցեղասպանութիւնը», -ըսած է էրտողան:

Ֆրանսայի Դեսպանը
Վերահաստատեց
Ապրիլ 24-ի Նախագահ
Օլանտի ժամանումը
Հայաստան

Հայաստանի մօտ ֆրանսայի արտակարգ եւ լիազօր դեսպան Ժարպանտիէ, փետրուար 5-ին լրազրողներու հետ հանդիպման ընթացքին անգամ մը եւս վերահաստատեց ֆրանսայի նախագահ ֆրանսուա Օլանտի մասնակցութիւնը Ապրիլի 24-ին Հայոց ցեղասպանութեան 100-ամեակի առթիւ երեւանի մէջ կայանալիք միջոցառումներուն:

Դեսպանը հրաժարեցաւ մէկնաբանել այդ նոյն օրերուն կալիփոլիի ճակատամարտի միջոցառումներ կազմակերպելու թուրքիոյ որոշումը՝ ըսելով, թէ այդ պետութեան ներքին հարցն էզ - «Իւրաքանչիւր երկիր ինք կը որոշէ, թէ ինչ թուականին կը կազմակերպէ յիշատակման արարողութիւն: Ես չեմ ուզեր մէկնաբանել: Նոյնը կ'ըսեմ նաեւ հրաւիրուած անձերու ցանկին վերաբերեալ: Իւրաքանչիւր երկիր ինք կը որոշէ որուն հրաւիրել իր կազմակերպած միջոցառման: Միակ բանը, որ կրնան ձեզի ըսել եւ շատ պարզ է, այն է, որ նախագահ ֆրանսուա Օլանտ պիտի գտնուի Հայաստան»:

Հրապարակուեցաւ Հայոց Ցեղասպանութեան 100-Ամեակի Հոչակագիրը

100-Ամեակի Պետական Յանձնաժողովի նիստը երեւանի մէջ

Նեն հայ ժողովուրդի վերապրած գաւակները ընդունող ժողովուրդներուն, կը շեշտեն հայ ժողովուրդի միասնական կամքը՝ իրաւական պահանջներուն կապակցութեամբ եւ կը դիմեն միջազգային ընտանիքին՝ պատմական արդարութիւնը վերահաստատելու կապակցութիւնը:

Փաստաթուղթը ընթերցեց Սերժ Սարգսեան: Յայտարարութիւնը նախ նշում կը կատարէ Հայոց ցեղասպանութեան իրողութեան, կը ներկայացնէ նման ոճիրները դատապարտելու իրաւական հիմքերը, կը պահանջէ կանխարգիւել Յեղասպանութիւններու կրկնութիւնը եւ կը վկայիչ միջազգային շարք մը կանոններ, ապա կը թուէ 12 կէտեր, որոնք նշում կը կատարեն զոհերու յիշատակի ոգեկոչումին, կը վերահաստատեն Հայաստանի եւ հայ ժողովուրդի յանձնառութիւնը՝ շարունակելու ճանաչումի ու կանխարգիւութիւնը մի պայքարը, չնորհակալութիւն կը յայտնեն Յեղասպանութիւններու ճանչցած պետութիւններուն, երախտավիտութիւն կը յայտ-

Յիշեմ եւ կը Պահանջեմ» կարգինու եւ հայուրդիներու սերունդներուն կոչ կ'ուղղէ յանձնառու մասնական զոյլ հանրապետութիւններուն, ազգային նուիրական նպատակներու կատարումին:

Հոչակագիրը ամբողջութեամբ տեսնել մեր ներքին էջերուն վրայ:

Յայտարարութեան բնօրինակը մնայ Յեղասպանութեան թանգարանին մէջ, իսկ կրկնօրինակները պիտի ուղարկուին ՄԱԿին եւ Հայաստանի ազգային արխիւն:

Նախապէս, Հայաստանի եւ Արցախի նախագահները, Ամենայն Հայոց ու Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսներուն ընկերակցութեամբ ներկայ գտնուեցան Կոմիտասի անուան թանգարանի բացման հանդիսութեան:

Հայաստանի Ազգային Ժողովի Կողմէ Փաստահաւաք Խումբը կը Սեկնի Ղարաբաղ

Անցեալ շաբաթ օր, Հայաստան-Ղարաբաղ սահմանին վրայ տեղի ունեցած միջադրէպը ուսումնասիրելու համար, Հայաստանի Ազգային ժողովը որոշած է փաստահաւաք խումբը ուղարկել Ար-

ցախի: «Հիմնադիր Խորհրդարան» ընդդիմադիր կազմակերպութեան անդամները, որոնք ինքնաշարժներու շարասիւնով կը մէկնէին Արցախի, հոն ժողովուրդին տեղեկացնելու համար «100-ամեակը առանց ուեժիմ» կարգախոսին տակ իրենց կողմէ սկսած շարժուի մասն, Բերձորի մօտ յարձակումի ենթարկուած էին ԼՂՀ ոստիկաններուն կողմէ: Ժիրայր Մէֆիլեանի զիխաւորած «Հիմնադիր Խորհրդարան»-ի բազմաթիւ անդամներ վիրաւորուած էին, մինչ անոնց ինքնաշարժերը ջարդուիչուր եղած:

Լեռնացին Ղարաբաղի ոստիկանութեան կողմէ հրապարակուած յամագուցած էր Հայաստանի անդամական կամքական պահանջման մէջ յիշեցուց,

Ճայն, հաւանական զանգուածալին անկարգութիւնները կանխիւլու նպատակով, լՂՀ ոստիկանութիւնը ստեղծուած իրավիճակին առջեւ ստիպուած էր դիմել համապատասխան գործողութիւններու:

Միւս կողմէ, Լեռնացին Ղարաբաղի նախագահ Բակո Սահակեան ցաւ յայտնեց պատահածի համար եւ Հայանքեց ծառայողական քննութիւն կատարել՝ միջադրէպի մանրամասնութիւնները պարզելու համար:

Ստեփանակերտ մէջ տեղի ունեցած յատուկ ժողովի մը ընթացքին զեկոյցներով հանդէս եկան Արցախի Ազգային Անվտանգութեան ծառայութեան տնօրինը եւ ոստիկանապետը: Նախագահ Սահակեան իր խօսքին մէջ յիշեցուց, որ «Հիմնադիր Խորհրդարան»-ի կազմակերպած ինքնաշարժներով երթը դժուհութիւն յառաջացած էր Հայաստանի անդամական պարզութեան թիւամբ:

«Մարդակային իրաւանց Հսկիչը» կը քննադատէ Հայաստանի հշխանութիւնները

«Մարդակային իրաւանց Հսկիչ» (Human Rights Watch) միջազգային իրաւապաշտպան կազմակերպութիւնը հրապարակեց իր տարեկան գեկոյցը, հաստատելով, որ աշխարհի բազմաթիւ կառավարութիւններ, ապահովութեան նկատարումներու պատրուակին տակ, կ'անտեսն մարդու իրաւունքները:

Իրաւապաշտպան կազմակերպութեան 2015-ի գեկոյցը նուիրուած է աւելի քան 90 երկրներու մէջ մարդու իրաւունքներու պաշտպանութեան հարցին: Հայաստան, ինչպէս նաեւ դրացի երկրները, դարձած աշխատանքի բարութեան քննուեցան կոմիտասի անուան մարդու իրաւունքները:

2014-ին Հայաստանի իշխանութիւնները շարունակած են միջամտել խաղաղ ցոյցերուն: Ոստիկանութեան կամքական պահանջման մէջ աշխատանքի առաջակացութեան թիւամբ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀՐԵԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐԸ ԽՍՕՐԵՆ ՔՍՆԱԴԱՏԱԾ Է ԱՏՐՊԵՅԲԱՆԱԿԱՆ ՔԱՐՈԶԻՉՆԵՐԸ

ՅԱՐՈՒԹՅԱՆ ՍԱՍԻՆԵԱՆ

Հայաստանի հրէական համայնքի նախագահ Ռիմա Վարժապետեան-Ֆելլըր վերջերս կործանացար յօդուած մը զրեց «Համաշխարհային Հրէականութիւնը Զի կրնար Գործիք Դառնալ Հակահայ Քարոզիչներու Ձեռքին» վերնագիրով: Ան քննադատեց բոլոր անոնք, որոնք կ'իրականացնեն նման քարոզութիւն՝ զրելով «պատուիրւած եւ միակողմանի յօդուածներ.... շահադիտական նկատառութենքիվ»:

Նման գրողները կը փորձեն
շահարկել իսրայէլի քաղաքական
շրջանակները եւ փառաբանել
ատրպէցանա-իսրայէլեան յարա-
բերութիւնները, որոնք հիմնական-
որէն բաղկացած են գէնք՝ քարիւղի
դիմաց գործարքներէն, Հայաստանը
մեկուսացնելու եւ թուլացնելու
նպատակով:

Ֆելլըր որպէս հականացիկական
քարոզչութեան օրինակներ կը նշէ
Մաքսիմ Կուլինի եւ Ալեքսանտր
Մուրինացնի կողմէ «Հասրեց»ի
(Haaretz), Արիէ Կուլթի կողմէ
JNS.com-ի եւ Ալեքսանտր
Մուրինացնի կողմէ «Տը Հիլ»ի
(The Hill) մէջ տպագրուած վերջին
յօդուածները:

Հաս ֆելլըրի՝ «միայն այս
հեղինակներու կենսագրութիւնն ու
գործունէութիւնը արդէն կասկած
չեն ձգեր անոնց վերլուծութ-
իւններուն միակողմանիութեան
մասին։ Հայաստանը որպէս
հակասենմական երկիր ներկայացնող
Մաքսիմ Կոուին հրապարակացնօրէն
կը սաստարէ Թուրքիոյ ծայրայեղ
աջ, ազգայնական շարժում
կուսակցութեան։ Այս կուսակ-
ցութիւնը, Հայոց թեղասպանութեան
բացայստ ժխտողական կեցուածքէն
բացի, յայտնի է նաև հակասենմա-
կանութեան եւ այլատեացութեան
քարոզչութեամբ։ Սակայն, Կոուին
աչք կը փակէ այս հանգամանքին
վրայց։

Այնուհետեւ Ֆելլըր կը պնդէ.
որ «շատոնց արդին ատրպէցանսա-
կան քարոզչամեքենայի ծառան
դարձած Արիէ Կութը նաեւ իսրայէլ-
Ատրպէցան միջազգային կազմա-
կերպութեան անդամ է։ Ալեքսանդր
Մուրինաբնը իր դոկտորական թեզին
մէջ որպէս իրականութիւն կը
ներկայացնէ այն, որ Ատրպէցանը,
Թուրքիան եւ իսրայէլը դաշնա-
կիցներ են, ինչպէս նաեւ կը
զարգացնէ այն միտքը, որ այդ
երկիրներէն որեւէ մէկուն թշնամին
ալդ եռեակի հակառակորդն է»։

Հայաստանի մէջ հրէական համանքի գեկավարը կը բացատրէ, որ հակասենմականութիւնն ողութիւնն ի աշխարհի բոլոր անկիւններուն, ինչպէս նաև՝ Հայաստանի մէջ: Սակայն նման դրանեւորումները, ըստ Ֆելլորի, «երբեք չեն վայելեր ոչ միայն իշխանութիւններուն, այլ նաև քիչ թէ շատ ազգեցիկ հասարակական կամ քաղաքական ուժերու աջակցութիւնը վայելող-ներուն: Հայաստանի մէջ հրէական համանքի գը իրեն կը զգայ պաշտպանուած եւ կը վայելէ իշխանութիւններուն յարգանքը իր իրաւունքներուն, մշակութիւն եւ սովորութիւններուն նկատմամբ»:

Ֆելլը խիստ քննադատական
արտայայտուած է Ալիեւի հասցէին.
«Գաղտնիք չէ, թէ Ատրպէջանի
բռնակալը ինչ մեթուսեր կը

կիրառէ Արեւմուտքի մէջ կարծիքի ձեւալուման համար. ըստ էութեան, ասոր անդրադարձած են շատ հեղինակաւոր լրատուածիցոցներ, ինչպէս օրինակ «Նիւ Եորք Թայմզ»ը 2014ի Սեպտեմբերին եւ Foreign Policy ամսագիրը 2014ի Յունիսին:Միջազգային ազդեցիկ հրէական կառուցյները պէտք չէ թոյլ տան իրենք իրենց ներքաշել նման շահարկումներու մէջ»:

Ֆելլը կը նշէ նաեւ Ասրպէյց-
ճանի մէջ տեղ դտած քանի մը
մոլեռանդ հակասեմական օրինակ-
ներ. «1990ական թուականներուն,
երբ Ասրպէյցճանի ժողովրդական
ճակատի յելուզակները կը
կազմակերպէին եւ կ'իրականացնէին
այնտեղի հայ բնակչութեան
կոտորածներն ու տեղահանութ-
ինները, ամսոնց ամենատարածուած
կարգախօսներէն մէկն էր՝
«Ասրպէյցճանը կը ծաղկի առանց
հայերու եւ հրեաներու»: Որքան

ալ Ատրպէցնանի իշխանութիւնները
փորձեն իրենք իրենց ներկայացնել
որպէս իսրայէլի բարեկամ, անոնք
չեն կրնար ըլլալ հրեաններուն
բարեկամը: Եթէ ոեւէ մէկուն մօտ
այս փաստարկը կամկած կը
յարուցանէ, կը խնդրեմ կարդալ
ալիեւեան վարչակարգին կողմէ
մարդու իրաւունքներու խախտման
վերաբերեալ բազմաթիւ ճացող
դէպքերու մասին հրապարակում-
ները, կամ առնուազն Եւրոպայի
մէջ հակասեմական ցոյցեր
ֆինանսաւորելու վերաբերեալ
յօդուածները: Կասկածէ վեր է, որ
Ատրպէցնան կ'օգտագործէ իրանի
եւ իսրայէլի հետ իր յարաբերութ-
իւնները՝ իսրայէլի մէջ ինքինք
ներկայացնելով որպէս հակա-
իրանեան քաղաքականութեան
ամենավստահելի գործ ընկերութեան
Ակնյայտ է, որ Ատրպէցնանի
ղեկավարները շատ վտանգաւոր
խաղ կը խաղան, եթէ կը կարծեն,
որ կրնան իսրայէլն ու համ-
աշխարհային հրէականութիւնը
օգտագործել իրենց անհատական
շահերը առաջ տանելու համար»:

Այնուհետեւ հրէական համայն-
քի արդարամիտ ղեկավարը կը

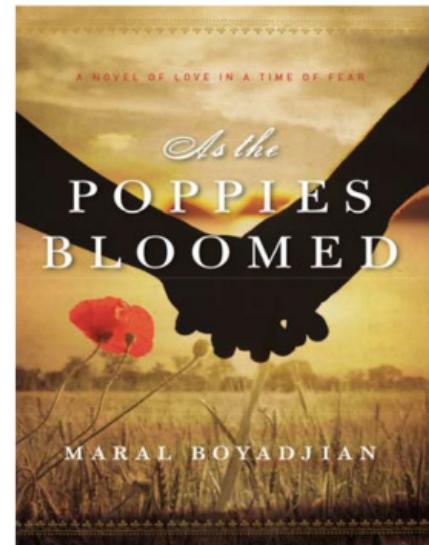
դատապարտէ ատրպէցձանամէտէտ
հայեցքներով յայտնի քոնկրեսա-
կան Սթրւ Սթռքընը՝ իր ելոյթին
մէջ Արիէ կութի քարոզչական
յօդուածը ընդգրկելուն համար:
«Ասիկա բացայատ անարդանք է
ոչ միայն պարոն Սթռքմընի
ընտրողներուն, այլ նաև ամերիկեան
ժողովրդավարութեան նկատմամբ:
Պէտք չէ թոյլ տալ Ամերիկայի
օրէնսդիր իշխանութեան ամպիոնէն
պատուիրուած եւ կեղծ թէզերու
բարձրաձայնումը: Կարելի չէ հոսքի
ազատութեան շղարշին տակ
ներկայացնել ատելութեան քարոզ-
չութիւն եւ բռնակալ առաջնորդի
շահերը սպասարկող օրակարգ,
յատկապէս, երբ ան կը շահագործէ
հրեաները, մամատրապէս Հայաստանի
հրէական համայնքը», կ'ըսէ ֆէլլըր:
ֆէլլըր իր յօդուածը կ'եզրա-
փակէ՝ արդարացիօրէն զգուշա-
ցնելով «Միացեալ Նահանգներու
հրէական համայնքը՝ զգօն ըլլալու
եւ զատասպարտելու հրէական գործոնը
նման ստոր ձեւով օպտագործել
փորձող որոշակի քաղաքական
շրջանակներու որեւէ ձեռնարկ»:
թարգմանեց՝
ՈՌԻԶԱՆՆԱ ԱՒԳԵԱՆ

THE ARARAT-ESKIJIAN MUSEUM

JOIN US FOR A BOOK READING AND CONVERSATION WITH AUTHOR,
MARAL BOYADJIAN, AND MODERATOR, MS. SALPI GHAZARIAN

"As The Poppies Bloomed"

The event is dedicated in memory of Anno and Daron of Sassoun

*February 08, 2015, at 4:00
p.m.*

*Ararat-Eskijian
Museum—Sheen Chapel
15105 Mission Hills Road
Mission Hills, CA 91345*

It is 1913 late summer in Sassoun in the Ottoman Empire. The sun rises, full and golden, atop a lush, centuries-old village Salor tucked into the highlands where the blood-red poppies bloom. Outside the village leader's home, the sound of voices carries past the grapevines to the lane where Anno, slips out unseen, she heads to a secret meeting place, she forgets that enemies surround her village. She forgets that her father meets each day with trepidation. She knows only the love she has for Daron, who waits for her as she hastens to him, once again breaking the ancient rules of courtship. Anno and Daron wish for nothing more than marriage and a better day alongside their neighbors, but neither is prepared for the dark, dangerous secret that Daron's father keeps or the upheaval that will soon envelop their village, their land, and their hearts. With a quiet, captivating passion, Maral Boyadjian paints a timeless love story against the backdrop of one of the most dramatic but long-forgotten tragedies of the early twentieth century.

Maral Boyadjian, mother of two lives in Granada Hills, California. As The Poppies Bloomed is her debut novel.

- Admission free (Donations appreciated)
 - Book signing and Reception following program

For more information call the Ararat-Eskijian Museum at 818- 838-4862 or
e-mail ararat-eskijian-museum@netzero.net

ՏԵՍԱԿԵՏ**ՆԱԽ ՓՆՏՌԵ ՆԵՐՔԻՆ ԱՄՐՈՒԹԻՒՆԴ****ՄԱՐԳԻՄՓՈՅՆԼԵԱՆ**

Այսօրերուս մանաւանդ, եւ որքան մօտենանք Ապրիլ ամիսին, մեր նիւթերը կ'առնչուին 100-ամեակին կատարուելիքներուն, պատրաստութիւններուն եւ մանաւանդ քաղուածք ընել անցնող դարուն, Առաջին Ցեղասպանութեան, մանաւանդ թուրքերու հետ ունեցած մեր դառն փորձառութեան դասեր քաղելու, 18-րդ դարու վերջերէն մինչեւ քսաներորդ դարասկիզբ, եւ 1909-ի Կիլիկիոյ ջարդերը, որ խլեց շուրջ 30 հազար հայեր, եւ ի հարկէ, անցնելով տարիներու ընդմէջն՝ 1915-էն վերջնական պարպումը Արեւմտահայաստանին, Կիլիկիոյ եւ ամբողջ թուրքիոյ տարածքին:

Եւ «ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ ԿՐՆԱՅ ԻՆՔՁԻՆՔ ԿՐԿՆԵԼ ԿԱՄ ԻՆՉՈ՞Ի ՊէՏՔ ԶԷ ՎԱՏԱՀԻԼ ԹՈՒՐՔ ՊԵՏՄՈՒԹԵԱՆ» յօդուած մը՝ լոյս տեսած ԶԱՐԹՕՆՔ օրաթերթի, 20 Յունուար 2015-ին, ուր ի միջի այլոց, Պրն. Մեւակ Յակոբեան կը գրէ.- «Հայ ազգային-յեղափոխական կուսակցութիւններու օրուայ ղեկավարութիւնը օրինակի համար, բացայալորէն զօրակցեցաւ «Երիտասարդ Թուրք»-երուն հետո: Ցեղափոխական դրոշն տակ պայքարող ֆետայիները վար առնելով իրենց զէնքերը ձեցին լեռները եւ իջան քաղաք: Մինչ անոնց ղեկավարներէն շատեր լեռներու իրենց թաքստոցները փոխարինեցին խորհրդարանական աթոռներով»: Սոյն մէջքերումով, այնակս կը հասկցուի թէ՝ Ս.Դ. Հնչակեան կուսակցութիւնն ալ կը զօրակցի, ինչ որ իրականութեան չի համապատասխաներ. ընդհա-

կառակը՝ Ս.Դ.Հ.Կուսակցութիւնը դէմ էր եղածին:

Միակ կուսակցութիւնը որ «Եղայրացաւ», Դաշնակցութիւնն էր: Խօսք տանք Հ.Յ.Դ.-ի յայտնի տեսաբան եւ պատմագիր Միքայէլ Վարանդեանին՝ իր «Դաշնակցութեան Պատմութիւն» գիրքէն.- «Եւ քիչ յետոյ Օսմանեան Կայսրութեան երկու մեծագոյն քաղաքական կուսակցութեանց միջեւ կնքուեցաւ հանդիսաւոր ուստի մը, հետեւեալ յայտարարութեամբ:-

Հայրենիքի ազատութիւնը ապահովելու, անոր հողային ու քաղաքական ամբողջութիւնը մշտապէս պահպանելու, կարգ մը անձերու մէջ գոյացած թիւրիմացութիւնները փարատելու, եւ օսմանեան տարրերու միջեւ լաւագոյն յարաբերութիւններ հաստատելու նպատակով, «Իթթի-Հատ-Թերագոյք» կուսակցութիւնը եւ Հ.Յ.Դաշնակցութիւնը կատարեալ համաձայնութեան եկան հետեւեալ հիմնական կէտերու մասին»: Կը թուէ հինգ կէտերը, ի հարկէ ամբողջութեամբ:

Կը կարդաք... կարծէք կ'անցնիք փշատենիներու դաշտէն:

«Մէծ կուսակցութեան» հանդիսաւոր ուստիրութիւնները կուսակցութիւնները չէին: Այլ միակ կուսակցութիւնն էր՝ «Երթալը կը փրկէ»: Աչա եւ 1980-ականների մի անեկդոտ. երկու հայրենադարձ խօսում են, մօտենում է երրորդը՝ «Զեմ զիտէր ինչի մասին կը խօսէք, բայց ճիշտը երթալն է» (ընդ որում, զիտէրն արտասանում է քիդէր, ճիշտը՝ ջիշթ): «Երթալը կը փրկէ» եւ «Ճիշտը երթալն է» ասոյթները դարձել էին մի տեսակ լոգունդ, մարտակոչ:

Ես կը գերադասէի լինել առաջինն այստեղ (հեռաւոր ու յետամնաց մի գիւղում - Ա.Պ.), բան երկրորդը հոռմում:

Յուլիոս Կեսար

Լաւ է Ռուսաստանում լինել վերջինը, բան Հայաստանում երկրորդը: Ենթադրելի ժողովրդական իմաստութիւն

ԱՐՄԵՆ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

Միրում է հայը Հայաստանը: Այ քեզ հոեսորական հարց: Մէծ մասամբ՝ այս, հիմնականում՝ այսու: Կայ, որ չի սիրում: Կայ, որ աւելի քան չի սիրում, բայց քիչ:

Սակայն ճիշտ է, որ հայերի մի նշանակալի քանակութիւն պատրաստ է լքել Հայաստանը՝ կամ պիտի զնայ անպայման, կամ սպասում է ու հաւատում, որ կը զնայ երբեւէ: Սպասում է, թէ երբ է, վերջապէս, հեռանալու այսեղից, դէպի աւելի լուսաւոր երկրներ՝ ԱՄՆ, Եւրոպա, Ռուսաստան...

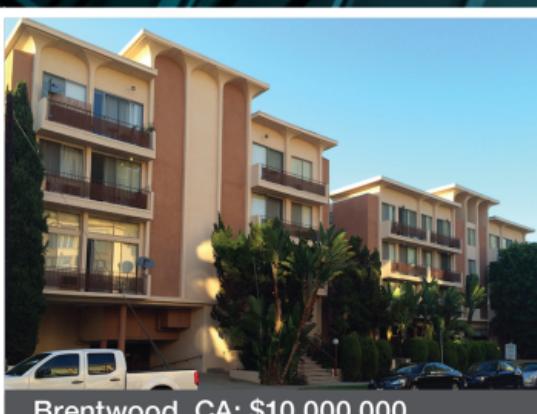
Եթէ լքում ես, ուրեմն, երեւի, չես սիրում: Իսկ միրելով կը լքե՞ս: Այս, լինում են դէպքեր, երբ, օրինակ, բաժանուող ամուսիններից մէկը կամ նոյնիսկ երկուսը սիրում են, բայց եւ լքում իրար: Դժբախտութիւն է դա: Հայի բախտ: ՍՍՀՄ վերջին տարիներին հայրենադարձների մէջ ձեւաւորել էին երկրից հեռանալու տրամադրութիւններ, եւ շուկով արտասանում էր՝ «Երթալը կը փրկէ»: Աչա եւ 1990-ականների մի անեկդոտ. երկու հայրենադարձ խօսում են, մօտենում է երրորդը՝ «Զեմ զիտէր ինչի մասին կը խօսէք, բայց ճիշտը երթալն է» (ընդ որում, զիտէրն արտասանում է քիդէր, ճիշտը՝ ջիշթ): «Երթալը կը փրկէ» եւ «Ճիշտը երթալն է» ասոյթները դարձել էին մի տեսակ լոգունդ, մարտակոչ:

Իսկ ինչո՞ւ էին գնում:

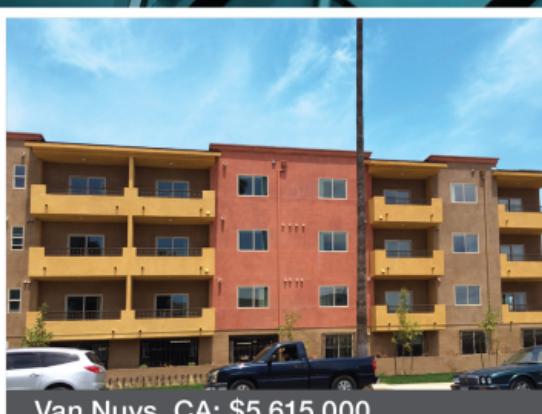
Յար. էջ 18

ՀԱՅԸ ԵՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ

experienced lenders. proven results.

Brentwood, CA: \$10,000,000

Van Nuys, CA: \$5,615,000

Apartment Loans*

Direct lender
\$750k and up
30 yr term/30 yr amort
3, 5, 7, 10 yr fixed rates
Non-recourse available
No reserves
75% LTV maximum
Cash out permitted

Commercial Real Estate Loans*

Life company relationships
Office, retail, industrial
\$1MM to \$25MM
5-25 year fixed rates
Flexible pre-payment available
Non-recourse available
Cash-out permitted
75% LTV maximum

Equal Housing Lender

INT1214.6

*Subject to loan approval. Programs and rates subject to change without notice.

INTERVEST
a subsidiary of Umpqua Bank

Call our Orange County office:
949-453-5060

Income Property Finance
INTERVESTCREF.com

massis Weekly

Volume 35, No. 04

Saturday, FEBRUARY 7, 2015

Pan- Armenian Declaration on Centennial of Armenian Genocide Adopted

YEREVAN — The 5th sitting of the State Commission coordinating the events dedicated to the 100th anniversary of the Armenian Genocide was held in Yerevan on January 29th. Following the session, commission members and the participants of the enlarged session, visited the Tsitsernakaberd Memorial Complex, laid a wreath at the Memorial to the Victims of the Genocide and paid tribute to the memories of the innocent victims. Later on, the members of the state commission familiarized with the preparatory works of the new exhibition to be held at the Armenian Genocide Museum-Institute.

At the Tsitsernakaberd Memorial Complex the promulgation ceremony of the Pan-Armenian Declaration on the 100th Anniversary of the Armenian Genocide took place which was adopted unanimously at the session of the State Commission. President Serzh Sarksian read the document and deposited it with the Armenian Genocide Museum-

Institute.

The document makes clear that Armenia and its Diaspora will strive to not only get more countries to condemn the slaughter of 1.5 million Ottoman Armenians but also “overcome consequences of the genocide.” To that end, it says, the commission is working on a “package of legal demands” to be addressed to modern-day Turkey, suggesting that they will include not only recognition but also material compensation.

In that regard, the “pan-Armenian declaration” said commission experts are now working on a “package of legal demands” to be addressed to modern-day Turkey.

The declaration calls on the Turkish state to “face up to its own history and past” by ending its long-running denial of the genocide. It also praises a growing number of Turks acknowledging the genocidal character of the 1915 mass killings and deportations of Armenians.

Ankara's Angry Reaction to President Sarksian's Remarks

ANKARA — Both the spokesperson of Turkish President Recep Tayyip Erdogan and the Turkish Foreign Ministry strongly reacted to recent remarks by Armenian President Serzh Sarksian in response to an invitation by Erdogan.

“It is impossible to admit remarks by Sarksian aiming at our president’s invitation to Armenia, which are against the diplomatic practices,” spokesperson Ibrahim Kalin told Anadolu Agency on Jan. 31.

“We return the remarks by Mr. Sarksian, which are not appropriate for a state man,” he said.

Armenia is bidding to turn the year 2015 into a campaign against Turkey and Turks, Kalin said, also blaming Sarksian for exceeding diplomatic lines.

President Sarksian rejected Erdogan’s invitation to visit Turkey on April 24 and attend a remembrance ceremony for 1915 battle of Gallipoli, calling it a “primitive” attempt to over-

shadow the centenary of the Armenian Genocide in the Ottoman Empire.

Sarksian claimed that the timing of the Turkish ceremony “pursues a primitive goal of deflecting the international community’s attention from Armenian genocide commemorations.” This is a continuation of Ankara’s “traditional policy of denial” of the genocide, he said.

“Before initiating remembrance ceremonies Turkey should fulfill a much more important obligation to its own people and the entire world: recognize and condemn the Armenian genocide,” added Sarksian.

The Turkish Foreign Ministry also said in a statement Jan. 31 that the Armenian president ignored Turkey’s “humane, logical and realistic” approach once again with the recent remarks and rejected a hand, and invitation with an “unhandsome tone.”

“We strongly condemn a tone

Continued on page 4

French President to Visit Armenia on April 24

Hollande urges Turkey to ‘break taboos’ on Armenian Genocide

PARIS — French President Francois Hollande confirmed on Wednesday he will visit Armenia on April 24 for the commemoration of the 100th anniversary of the Armenian Genocide. He also called on Turkey to take new steps towards the “truth” behind the mass killings of Armenians a century ago, saying “it is time to break the taboos,” AFP reports.

“The effort towards the truth must continue and I am convinced that this centenary year will see new gestures, new steps on the road to recognition,” Hollande said at a dinner with Armenian groups in Paris.

Turkey’s President Recep Tayyip Erdogan this month said he would “actively” challenge a campaign to pressure Turkey to recognise the massacres as genocide, though a year ago he offered an unprecedented expression of condolences for the 1915-1916 killings.

Recalling Erdogan’s stance last year, Hollande told members of France’s Armenian community that Ankara’s position “cannot stop there”.

“It is time to break the taboos and for the two nations, Armenia and Turkey, to create a new beginning,” he said.

Armenian Opposition Activists Assaulted by Karabakh Police

YEREVAN (RFE/RL) — Armenia’s leading opposition parties have condemned authorities in Nagorno-Karabakh for forcibly preventing dozens of members of a smaller Armenian opposition group from entering the republic as part of its campaign for “regime change” in Yerevan.

A motorcade of over 30 cars carrying the activists of the group called the Founding Parliament was stopped and attacked by Karabakh security forces at Armenia’s border with the Nagorno-Karabakh Republic (NKR) on Saturday. More than a dozen oppositionists, including Founding Parliament leader Zhirayr Sefilian, were in-

jured in the violent crackdown that caused outrage among government critics in both Armenia and Karabakh.

The Founding Parliament insisted afterwards that the Karabakh riot police began beating the Yerevan-based activists and smashing their cars after Sefilian agreed to obey their orders and told the convoy to turn back. “As soon as Zhirayr turned around to get in his car and drive back to Yerevan they started hitting him,” one of the activists, Ara Khudaverdian, told RFE/RL’s Armenian service (Azatutyun.am). “It was like a bandit attack.”

Continued on page 3

Turkish Foreign Ministry Mistakenly Publishes Armenian Genocide Monument Picture on Official Calendar

ISTANBUL — The Turkish Foreign Ministry has “mistakenly” published a picture of Tsiternakaberd – the Armenian Genocide Memorial in Yerevan – on an official day planner, prepared to commemorate the 100th anniversary of the Battle of Çanakkale in World War I, the Hurriyet Daily News reports.

A picture of the monument in Yerevan is included on the April page of the planner.

A Foreign Ministry official told the Hurriyet Daily News that the picture had been “accidentally included

with other photographs.”

An investigation has been launched into the mistake and the individual responsible will be punished, the official said, adding that most of the day planners have yet to be distributed.

The official strongly refuted claims that the picture is part of a new “Armenian opening” on the part of Ankara, stressing that elements of any opening on dialogue with Armenians are delivered either by President Recep Tayyip Erdogan or Prime Minister Ahmet Davutoglu.

Russian News Report Says Gyumri Massacre Suspect Will Be Tried At Russian Base

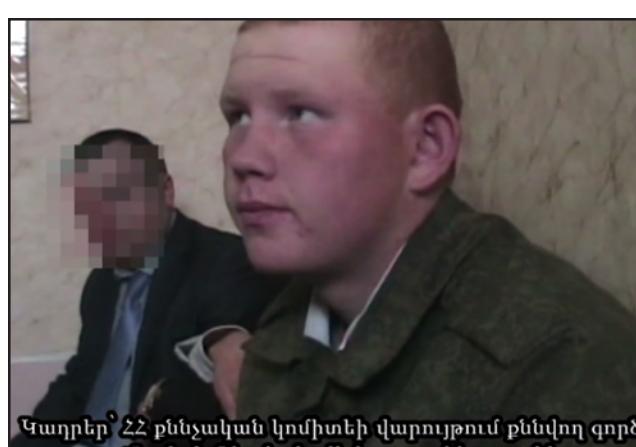
GYUMRI — A news report says a Russian soldier accused of killing seven members of a single family in Armenia last month will be tried at Russia’s military base in Armenia.

On February 3, the Russian news agency Interfax cited a source close to the investigation as saying that Permyakov will be tried at the Russian base in the Armenian city of Gyumri, where he was stationed and is now being held. The Interfax news agency said that the court will consider evidence collected not only by Russian investigators but also their Armenian colleagues.

Meanwhile, Armenia has formally asked Russia to extradite Permyakov. Prosecutor-General Gevorg Kostanian’s office announced on Tuesday that he has sent a letter to his Russian counterpart, Yury Chayka, saying that the high-profile case should be transferred to Armenian jurisdiction.

The office said Kostanian invoked a 1997 Russian-Armenian treaty regulating the presence of a Russian military base in Armenia. It gave no other details of the letter.

The treaty cited by Kostanian in his letter stipulates that Russian military personnel charged with crimes committed outside their installations in Armenia shall be prosecuted by Armenian authorities. It requires Russian

investigators to deal with offenses happening within the military base. The Russians have charged Permyakov with not only multiple murder but also desertion, meaning that the 18-year-old can technically fall under both Russian and Armenian jurisdictions.

Permyakov has been kept under arrest at the Russian base’s Gyumri headquarters ever since being arrested, in still unclear circumstances, 12 hours after a local couple, their daughter, son, daughter-in-law and 2-year-old granddaughter were found dead in their home. The seventh member of the Avetisian family, a 6-month-old baby boy, died of his stab injuries a week later.

Kostanian’s letter means that the Armenian authorities want Permyakov to appear before an Armenian court and to be tried under Armenian law — something which has for weeks been demanded by many residents of Gyumri. The latter believe that a Russian trial would facilitate a cover-up of the gruesome crime.

Rep. Schiff Statement Regarding Syrian Refugee Processing to the United States

WASHINGTON, DC – Today, Rep. Adam Schiff (D-CA) released the following statement regarding Syrian refugee processing to the United States.

“The ongoing conflict in Syria has resulted in an influx of 3.3 million refugees to the neighboring countries of Lebanon, Jordan, Iraq, and Turkey. Current law only allows resettlement of limited number of refugees through the United States Refugee Admissions Program (USRAP). USRAP does not accept applications directly from the refugees abroad, their families in the U.S., or private organizations. The ONLY mechanism for inclusion in the USRAP is by registering directly with the United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) in the country in which the refugees currently reside. Individuals should only trust information about the refugee resettlement program from responsible government entities. In order to obtain the most up-to-date information, I urge the residents of my district to contact my office at (818) 450-2900 or (323) 315-5555.”

There are no fees associated with the UNHCR registration process. Note that refugee resettlements are an ardu-

ous and long process and registering with UNHCR and subsequently being referred to USRAP, does not guarantee that the refugee applicant will be approved for resettlement by the U.S. Department of Homeland Security. A list of UNHCR offices abroad can be found at www.unhcr.org/pages/4a324fcc6.html.

According to the U.S. Department of State (DOS), Bureau of Population, Refugee, and Migration, the U.S. has accepted 105 Syrian refugees during Fiscal Year 2014 and 164 thus far during Fiscal Year 2015 (Oct. 1-Dec. 31, 2014).

Robert Dold and Frank Pallone Congressional Armenian Caucus Co-Chairs for the 114th Congress

WASHINGTON, DC – The Congressional Caucus on Armenian Issues today announced that Congressman Frank Pallone, Jr. (D-NJ) and Congressman Robert Dold (R-IL) will serve as caucus co-chairs for the 114th Congress.

“As we enter the centennial year of the Armenian Genocide, we look forward to working with the caucus co-chairs to advance our mutually shared goals,” stated Armenian Assembly Executive Director Bryan Ardouny.

“I am pleased to welcome Congressman Dold as Co-Chair of the Armenian Caucus for the 114th Congress,” stated Congressman Pallone. “He has been an outspoken leader on congressional recognition of the Armenian Genocide, and has consistently fought to advance the U.S. relationship with both Armenia and the Nagorno Karabakh Republic. I look forward to working with him to achieve our goals and observe one hundred years since the Armenian Genocide,” said Congressman Pallone.

“It is an honor to Co-Chair the Congressional Armenian Caucus with Congressman Pallone,” stated Congressman Dold. “I am eager to strengthen the U.S.-Armenia relationship and work with my colleagues in Congress to promote human rights, shine a spotlight on genocide denial, and highlight the added importance of passing the Armenian Genocide resolution on this centennial anniversary,” said Congressman Dold.

The Congressional Caucus on Armenian Issues was founded in 1995 by Rep. Pallone and former Congressman John Porter (R-IL), who held Dold’s seat from 1980-2001. The Armenian Caucus serves as a platform for Members of Congress to advocate for issues relating to Armenia and as a mechanism to educate their colleagues about this important U.S. ally. This year will mark the 100th anniversary of the Armenian Genocide, when one and a half million Armenians were systematically slaughtered by the Ottoman Turkish government between 1915 and 1923.

Armenian Apostolic Church to Canonize Genocide Victims

YEREVAN — The Armenian Apostolic Church will be canonizing the victims of the Armenian Genocide on April 23, 2015. This is the first time in 400 years, the Church will resume the rite of canonization.

Bishop Bagrat Galstyan, Director of Ecclesiastical Conceptual Affairs Office at Mother See of Holy Echmiadzin, said that there is no special number for Canonization, because it is not clear how many genocide victims were followers of the Apostolic Church; it will be a collective ritual.

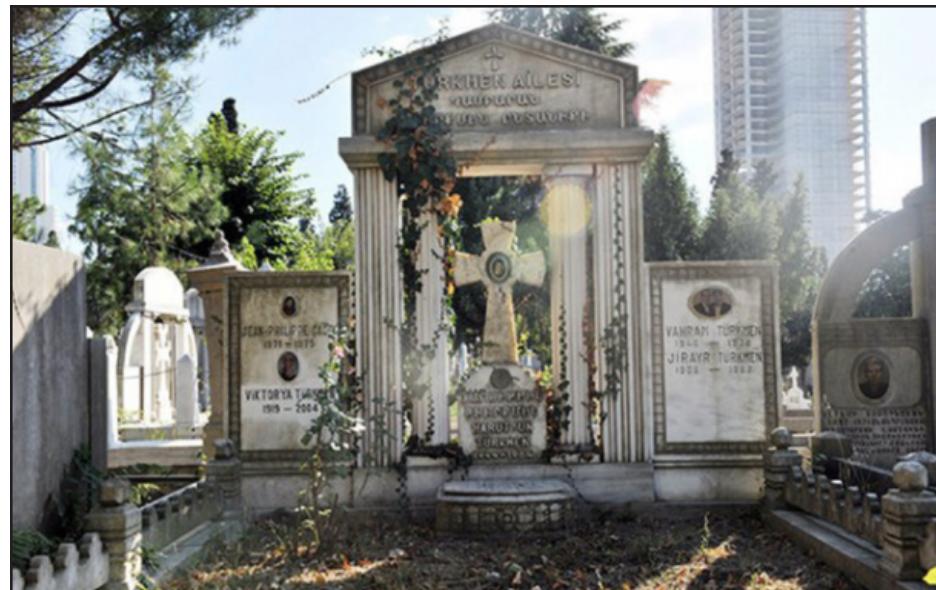
According to him, the canonization will be an unprecedented event since the last saint that was proclaimed and is remembered is Hayrapet Movses Tatevatsi, who was canonized in the 18th century.

The Bishop said that there are four conditions for Canonization, they are martyrdom for the faith and the fatherland, pious life – pious behavior of an individual or a collective, existence of miracles alive or dead, and preaching the faith, spreading the belief.

"The Armenian Church does not bestow sanctification, it merely recognizes the saints or the sanctity of those people," he said.

The ritual of canonization will be held at the Mother See of Holy Etchmiadzin and will probably start at 16:00 and end at 19:15, which will symbolize the year 1915. At the end, the bells of all Armenian churches of the world will ring, after which there will be a moment of silence and the Lord's Prayer.

Historic Sisli District Cemetery Returned to Armenian Community of Turkey

ISTANBUL — Armenian community of Turkey has won a legal battle for the ownership of a historic cemetery in Istanbul in the latest success story for the return of properties seized from minorities in the wake of legal amendments, Daily Sabah reports.

The Prime Ministry's Directorate General of Foundations, which oversees properties belonging to religious and ethnic minorities, has handed over the title deed for an ancient Armenian cemetery in Istanbul's central Sisli district to an Armenian church foundation.

Following new laws allowing the return of properties to their rightful owners, Beyoglu Üç Horan (Yerrortutyun or Trinity) Church Foundation had applied to the Directorate in 2011 for the ownership of the cemetery. After four years and a settlement of legal matters, the Directorate granted ownership to the foundation for the cemetery, which covers some 41,950 square meters in the heart of Istanbul.

The cemetery's history dates back to the 19th century in which a Sultan's decree ordered its handover to the Armenian community. In the 1930s, its ownership was transferred to the Istanbul Municipality. Yet, Armenian families were allowed to bury their deceased next of kin in the cemetery even though they had no official deeds for the plots.

Among the cemetery's notable occupants are Arman Manukyan, a notable professor of economy from Bogaziçi University, opera singer Toto Karaca, composer Onno Tunç, Armenian patriarchs, and Armenian lawmaker Berç Keresteciyen Türker, who is known for his contributions to the Turkish War of Independence.

The place is the latest property that the Armenian community has obtained back after their confiscation by the state. In 2012, the Directorate General of Foundations had returned the title deed of the Armenian Catholic Cemetery in Sisli to the community and a valuable plot in Zeytinburnu district to Yedikule Surp Pirgiç Hospital Foundation.

Foundations set up by non-Muslim minorities were granted the right to acquire properties in 1912 but a new law in 1935 ordered them to declare the properties they owned and register their title deeds. In 1936, a list of entire properties owned by minorities was handed to the Directorate General of Foundations and minorities were prevented from acquiring any property other than those in the list, thanks to an unofficial ban that was viewed as the state's hostility towards minorities who were treated as "second-class" citizens. In 1976, the Turkish Supreme Court of Appeals had effectively enforced the ban and also ordered the return of properties minorities had acquired until that year.

Armenian Genocide Thriller "1915" to be Released in 2015

LOS ANGELES—Production companies Bloodvine Media and Strongman announced their co-production of 1915, a psychological thriller set against one of the most terrifying events of modern history.

1915 is the feature film debut of writer-directors Garin Hovannisian and Alec Mouhibian. Together with producer Terry Leonard (Before I Disappear, Cold Comes the Night, Amira & Sam, Hounddog) and an international cast including Simon Abkarian (Casino Royale, The Cut, Gett), Angela Sarafyan (The Immigrant, Twilight), Sam Page (Mad Men, House of Cards), Nikolai Kinski (Aeon Flux), and Jim Piddock (HBO's Family Tree, The Prestige), 1915 was filmed on location in Los Angeles.

Set on the single day of April 24, 2015—the 100th anniversary of the Armenian Genocide—the film follows one man's controversial and dangerous mission to bring the ghosts of a forgotten tragedy back to life. The movie will play a leading role in the global movement this spring to shed light on all genocides of the past century.

Co-directors-Alec-Mouhibian-and-Garin-Hovannisian

Co-directors-Alec-Mouhibian-and-Garin-Hovannisian

Grammy Award winning musician and human rights activist Serj Tankian (System of a Down) has composed the cutting-edge original score for 1915.

"We expect 1915 to be more than a movie," said co-director Garin Hovannisian. "We have made this movie to serve not only as art or entertainment, but also as an act of defiance against the continuing silence, indifference, and denial that have fueled an entire century of genocide."

For more information, visit www.1915themovie.com

New US Ambassador to Arrive in Armenia Next Week

YEREVAN—New Ambassador to Armenia, Richard M. Mills Jr., will arrive in Yerevan next week, the US Embassy in Armenia informed in a Twitter post.

Richard M. Mills Jr was confirmed as a new Ambassador to Armenia on December 16.

Mills previously served as Deputy Chief of Mission at the U.S. Embassy Beirut, where he began his tour in 2012.

Richard Mills assumed the role of Chargé d'Affaires of the U.S. Embassy in Malta, ad interim, in June 2011. Since August 2010, he had been serving as the Deputy Chief of Mission for the Embassy.

Mills joined the Foreign Service in 1988, serving at Embassy Paris as a

consular officer, then as staff aide to the Ambassador. He returned to Washington to join the Soviet Desk, eventually becoming desk officer for the newly independent Armenia and Azerbaijan, followed by a tour as a political officer at the U.S. Consulate in St. Petersburg, Russia.

From 1996-98 Mills served in the Executive Secretariat, followed by a tour as economic officer at Embassy Dublin from 1998-2001. Subsequent tours included Political Advisor at the U.S. Mission to the UN; Deputy Political Counselor at Embassy Islamabad; and Energy Attaché and Acting Economic Counselor at Embassy Riyadh. Rick was Political Counselor at Embassy London from 2006-2009.

Armenian Opposition Activists Assaulted

Continued from page 1

The Karabakh police defended the use of force, saying that it prevented "mass disturbances." A police statement claimed that the oppositionists would have been confronted by many angry Karabakh Armenians had they been allowed to take their campaign to the self-proclaimed republic.

A spokesman for Bako Sahakian, the NKR president, likewise justified the violence and accused the Founding Parliament of resorting to "provocations."

A 12-minute footage of the incident released by the opposition group on Sunday shows that uniformed policemen and plainclothes men deployed at an NKR checkpoint were not physically attacked before punching and kicking Founding Parliament members mostly seated in their cars. The police pummeled many cars with truncheons

and broke their windshields even when they sped away from the scene. Babayan alleged that law-enforcement used force because of being verbally abused by the oppositionists.

The video, rapidly spread by Internet users, only added to an uproar in Armenia where riot police have generally exercised restraint ever since a deadly post-election unrest in 2008.

Some opposition parties claimed that the Armenian government has orchestrated such violence to neutralize popular resentment against its "shameful failings." They also warned that Saturday's incident could have an "extremely negative" impact on Karabakh's image abroad.

Some pro-government deputies made no secret of their approval of the harsh crackdown. "Karabakh is off limits to trouble-makers," said Manvel Grigorian, a retired army general. "Only normal citizens can go there."

Panel Discussion: “Armenian Identity in the 21st Century”

GLENDALE—On Sunday, February 22, 2015, the Armenian Identity Movement (“AIM”) invites members of the community to a panel discussion on the current status of, and the challenges facing Armenian identity in Southern California, to be held at Glendale Public Library at 3:00pm PST.

For the past several decades, the internet has been changing how people share and absorb new information. Globalization is threatening the sovereignty of small nations and the identity of their peoples. The accelerated pace of assimilation of new generations among diasporan communities has become a grave concern. The Armenian nation and its diaspora in Southern California are no exception, and must also address how to deal with these challenges.

The panel will bring together voices from many different perspectives to discuss these challenges through a question and answer format. The discussion will touch on many aspects of identity, including, “What is the current state of Armenian identity in Southern California?” and “How can we promote Armenian identity among the community?”

The panelists include:

Father Vazken Movsesian, A priest of the Armenian Church

Tsoline Konalian-Matossian, Psy.D., Clinical Psychologist and Mother

Maral Voskian, Elementary Ar-

menian language instructor at AGBU Manoogian-Demirdjian School

Edgar Martirosyan, Attorney and activist

Armen Manuk-Khaloyan, Armenian Studies and History Master’s candidate at CSUN

Kevork Kurdoghlian, UCLA Political Science bachelor’s candidate

The panel discussion will be followed by an audience Q&A. We strongly encourage all members of the Southern California Armenian community, especially parents and youth, as well as other concerned individuals to attend.

About Armenian Identity Movement

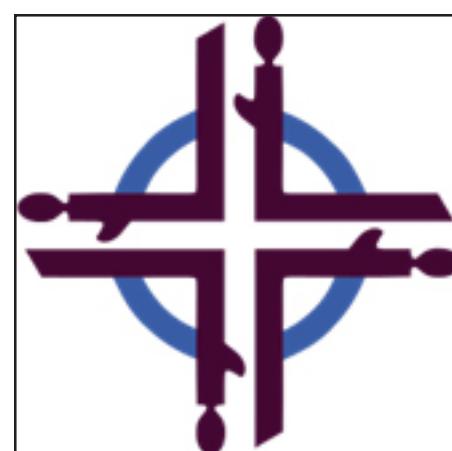
Armenian Identity Movement (“AIM”) is an organization that has been developed to address the challenges of maintaining the Armenian identity among diasporan communities. Its vision is to develop a conscious, modern and inclusive Armenian Identity among the Armenian Diaspora. Its mission is to act as a platform to create programs that explore and reinvigorate the Armenian identity. It seeks to design programs that help build a modern, open and positive sense of not only “being” Armenian, but also “feeling” Armenian – a feeling that is ingrained with the knowledge of an informed and conscious identity.

For more information about the Armenian Identity Movement please visit <http://www.armenianidentity.org>

Armenian Women Commemorate 45th Women’s World Day of Prayer March 6 in UACC Cahuenga Sanctuary

LOS ANGELES -- The 2015 Women’s World Day of Prayer will bring together hundreds of participants from Armenian churches across the Greater Los Angeles area on March 6, commemorating the 45th anniversary of the event. It will be held at the United Armenian Congregational Church, 3480 Cahuenga Blvd., Los Angeles, where the annual gathering was founded in 1970 by the late Aznive Apkarian, a devout Christian woman. Mrs. Apkarian, wife of Rev. Hovannes Apkarian, established the event for Armenian women, previously, while residing in Syria.

Through the World Day of Prayer women are encouraged to become aware of other countries and cultures and to pray with and for them. They are further encouraged to become aware of their own talents and use them in the service of society. The World Day of Prayer aims to demonstrate that prayer and action are inseparable and that both have immeasurable influence in the world. This year’s theme, “Do you know what I have done for you?” was selected by the women of the Bahamas and is derived from John 13:1-17.

The service will begin at 11 am in the UACC sanctuary. The Southland coordinator is Mary Agulian. A buffet lunch will follow the program just outside the sanctuary in the church’s Avazian Hall.

The Women’s World Day of Prayer began in the United States in 1887. It expanded to Canada, then to the British Isles in the 1930s. Catholic women were allowed to join the movement after the Second Vatican Council, beginning in 1967. This annual, ecumenical event is celebrated in more than 170 countries worldwide.

Ankara’s Angry Reaction

Continued from page 1

that is not appropriate for the leader of neighboring country or a representative of the historic Armenian people,” the statement roughly translates.

In his rebuff letter Sarkisian re-

minded Erdogan that he had invited him to Yerevan to commemorate the innocent victims of the Armenian Genocide on April 24, 2015. “We usually don’t accept being hosted by the invitee without receiving a response to our invitation.” He concluded.

USC Institute of Armenian Studies Hosts Innovate Armenia

LOS ANGELES—On Saturday, February 21, the USC Institute of Armenian Studies will host INNOVATE ARMENIA, an all-day event on the USC campus.

From 10 am to 5 pm, on two different stages, global change-makers, trendsetters, out-of-the-box thinkers and creative artists from all walks of life will be presenting the best of Innovative thought, Innovative music and Innovative activism. There will be booths with innovative organizations and tech companies from Armenia and the Diaspora.

“It’s time to re-position the term ‘Armenia,’ the idea of Armenia in the same sentence with ‘innovation’ – something we’ve been doing, as a nation, for thousands of years. We have innovative tech companies, creative artists, music and food. We have also invited organizations doing ground-breaking work in Armenia to develop civil society in new, untraditional ways. We’re proud to present them here, at USC, at INNOVATEARMENIA,” said Salpi Ghazarian, Director of the USC Institute of Armenian Studies.

“In every one of today’s leading economic, technology, and social sectors, there are Armenians standing at the forefront. And many of those trendsetters will be here, with us on February 21. We hope the Los Angeles community joins us for this first-of-its-kind event,” she continued.

On an indoor stage, the headliners will be in conversation throughout the day with leading USC scholars in technological innovation, communication, engineering and the arts. Alexis Ohanian, co-founder of Reddit and generally acknowledged as ‘the Mayor of the Internet’, will join Raffi Krikorian, who was, until recently, Vice President of Twitter and responsible for making the platform user friendly. Also on stage will be Lara Setrakian of News Deeply – an award-winning journalist and entrepreneur who is on several ‘Young Global Leaders’ lists. She has created the multi-source News Deeply platform which looks at complex hot topics such as Syria, or Ebola, more broadly.

These special guests will be joined, on and off stage, LIVE and by Skype, by cutting edge entrepreneurs like Alexander Seropian who have changed the world of video games and mobile gaming. Alexander Seropian’s company, Bungee, created the video game HALO, which went on to change the place of video games in society.

Another presenter, Zareh Bagdasarian, heads Armorway, a company that uses patented game-theo-

retic algorithms to convert data into intelligence-driven strategies, and enhances an organization’s ability to focus its energy on understanding the competition and adversaries rather than gathering and analyzing information. He is also Entrepreneur-in-Residence at USC Viterbi School of Engineering and will join fellow tech entrepreneur Al Eisaian to talk about their groundbreaking work in Silicon Valley and in Armenia. Other names in the emerging personal robotics industry, in gaming, and other sectors will also be announced.

Several Armenia-based start-ups who are pushing the limits of the industry will be at INNOVATE ARMENIA including LionSharp, Zangi, PicsArt, and Teamable. The founders of HIVE, the first Armenian tech startup accelerator and network, will be there to share their vision.

While all these takes place on an indoor stage, on an adjacent lawn, on the outdoor stage, cutting edge musicians BeiRu, Sima Cunningham and Sebu will be joining the new, hip French band COLLECTIF MEDZ BAZAR for a full day of creative, edgy new music. Throughout the day, fellow musicians Antranig Kzirian, Element, Ooshatsank, and the Hosharian Brothers Band will mix the old and the new in creative ways.

“Innovation is not limited to the technological world. In Armenia, there are civic organizations which have become successful precisely because they are innovative in their methodology and the way they define their mission. Nearly a dozen such organizations will be here to talk about what they do and how they do it,” explained Ghazarian.

These organizations include the Tumo Center for Creative Technologies, CivilNet Internet television, the Homeland Development Initiative Foundation, Birthright Armenia, the Impact Hub, Repat Armenia, Urban Lab, Paros Charitable Foundation, the Armenian Center for Contemporary and Experimental Art, the American University of Armenia, the Houshamadyan Project, the Foundation for the Protection of Wildlife and Culture, and some others. “It’s an opportunity to meet and speak with the creative people who are making change in Armenia,” Ghazarian continued.

Admission is free.

«ՄԵՐ ԼՈՅԱ, ՄԵՐ ՅՈՅԱ» ՓԱՌԱՏՈՆԱՅԻՆ ՀԱՄԵՐԳԸ

ՏՕՔԹ. Ա. ԳԱԶԱՆՁԵԱՆ

Ձեռնարկը, «Մեր Լոյս, մեր
Յոյս» ներշնչող ինքնատիպ
լոգունգին ընդառաջ, ակնբախ էր
ներկայ հանդիսատեսներու
խանդավառութիւնը։ Լոյսով
արտայացութիւն գտնող հայու
տաղանդը, պիտի զար խօսք ու
ասմունքով, նուազ ու երգով եւ
վերջապէս, պար ու թմբուկով,
լիցքաւորելու եւ պատմելու հայուն
շնուր ու տիպուր անցեալը։ Ցիշեցնելու
ժամանակակից ազգային մարտա-
հրաւէրները դիմագրաւելու
հրամայականնը, յանուն վաղուան
արշալոյսին, որ պիտի ծագէր հայուն
հայրենիքին ու ստեղծագործ
ժողովուրդին երկնակամարին վրայ,
ինչպէս, ձեռնարկի յայտագրի
գրքոյկին մէջ, Հիսուսային
Ամերիկայի Հայ Աւետարանական
Միութեան Ատենապետ՝ Վահրամ
Շէմմասեան պիտի ըսէր՝ «...անհա-
տական եւ համայնական անհասելի
թուացող իղձերու ձեռքբերման ...
հետամուտ»

Հայոց Յեղասպանութեան
նուիրուած «Մեր Լոյս, մեր Յոյս»
ընդհանուր յայտարարի տակ
առնուած ներկայ ձեռնակը իր
մեկնարկը ունեցաւ Հայ Աւետա-
րանական Միութեան Խորհուրդի
Գործադիր Տնօրիքն՝ Վերապատուելի
Տօքթ. Վահան Թուրթիկեանի բարի
գալուստի եւ ոգեկոչական
բովանդակալից խօսքերով։
Այնուհետեւ, նորարար յայտնութ-
եամբ, Թափփի Պարտութեանի «Մեր
Լոյս, մեր Յոյս» տպաւորիչ զրոյցին
ետք գործադրութեան դրուեցաւ
գերազանցապէս խնամուած,
գեղարուստականօրէն յագեցած, իր
տեսակին մէջ իւրայտուկ
յայտագիր մը, ուր արտայա-
տութիւն պիտի գտնէին զանիկա
պատրաստողներու նորարական
արժանիքները։

Այնուհետեւ հնչեցին՝ Լարք
Երաժշտական Ընկերակցութեան
նուազախումբի ընկերակցութեամբ
եւ կատարողութեամբ, երգչա-
խումբային ազգագրական, հայրե-

Նասիրական եւ հոգեւոր ելոյթները, մեր վաստակաշատ Վաչէ Պարսումծեանի բարձր խմբավարութեան ներքոց: Այդ ելոյթները մնայուն հրապուրանքի մէջ պահեցին ներկայ հանդիսատեսները, համերգի երկարաժամկէտ բովանդակ տեւողութեան ընթացքին: Այդ ելոյթներով մեզի փոխանցեցին հայ ժողովուրդի պատմական անցեալէն մեզի հասած տաղերէն ուր հաներգներէն նմուշներ, որոնք մեկնաբանուեցան բարձր կատարողութեամբ, (Նարեկացի, Ալֆրէդ Շ. Մալոթ, Ա. Քարթալեան): Ոգեկոչեցին մեր հարիւրամեայ Յեղասպանութիւնը (Կոմիտաս, Աւ. Խսահակեան, Գէորգ էմին, Ցովհաննէս Թումանեան, Արա Գէորգեան): Պանծացուցին մեր հարիւրամեայ Յեղասպանութիւնը (Կոմիտաս, Աւ. Խսահակեան, Գէորգ էմին Հայրենիքը, (Ալ. Յարութիւնեան, Ռ. Ամիրիստան, Ա. Սմբատեան, Ար. Մարտիրոսեան, Բաբաջանեան, Անտոն Մայիլեան, Տիգրան Մանսուրեան):

Յայտագրին իրենց մասնակտութիւնը բերող արուեստագիտ,

Digitized by srujanika@gmail.com

ՎԱՐԵ ՍԵՄԵՐԵԱՆԻ «ԼՈՒԱՐՁԱԿԻՆ ՏԱԿ» ԵՐԿԱՏՈՐԵԱԿԻ ԳԻՆԵԶՕՆԸ

Վաստակաւոր ամերիկահայ հրապարակագիր եւ նախկին խմբագիր Վաչէ Սեմերճեանի նոր լուս ընծացած «Լուսարձակին տակ» երկհատորեակի գինեածն-շնորհահանդէսը տեղի ունեցաւ Ուրբաթ, 30 Յունուարի երեկոյեան, Լու Անձելըսի Պէշկէօթիւրեան արածին մէջ, գրասէր հոծ բազմութեան մը ներկայութեան: Գլխաւոր գեկուցողներն էին Լիլիթ Քեհէեան եւ հմուտ քննադատ եւ վերլուծող Երուանդ Ազատեան: «Սրտի կարճ խօսք»ով անդրադարձան նաեւ հինգ անձնաւորութիւններ, որոնցմէ ստորեւ կուտանք Մարգիս Վահագնին ուղերձը:

Սիրելի Վաչէ,
Հետացումով կ'ողջունեմ, մեր
սա ապրած թաւալուն օրերու
համապարփակ ու բազմաշերտ
ընդգրկումդ, լուսարձակուած՝ խոր
վերլուծումներով եւ դատումներով,
հազար երեք հարիւր էջերու
պարունակին մէջ, երկու կոթո-
ղական հատորներով։ Թէեւ էջերու
այդ պատկառելի գումարը արդէն
վկայութիւնն է ջանափրութեանդ
ու հետաքրքրութեան լայնածիր
պրիսմակիդ, բայց անոնցմէ վեր,
էականն ու այժմէականը, անոնց
հարուստ բովանդակութիւնն է,
մատուցուած՝ բարձր ճաշակի եւ
մանաւանդ ընտիր որակի արժա-
նիքներով։ Որոնցմէ պէտք է թուել
նախ եւ առաջ պարզ ու զծիտ,
մաքուր եւ վայելչազեղ հայերէնդ,
որմով պարզեր ես հարցա-
դրումներդ, խորացուցեր վեր-
լուծումներդ եւ ձեւակերպեր
թելադրանքներդ։ Իսկական վայելք
մըն է քո՞ւ ոճդ, անհատա-
կանութեանդ դրոշմով յատկա-
նչուած, պայծառ մտքիդ ցոլքով
լուսաւորուած եւ մեղմանոյշ ու
նրբին երգիծանք-հիւմուրով
կենդանացած։ Կրնամ անվարան
ըսել թէ, լրագրականութեամբ, դուն
ծառայելով ճշմարտութեան
հոչակումին՝ նաեւ ողջունելի
արձագանքներ հնչեցուցած ես
գրականութեան ծիրէն ալ ներս,
քու դիտելու սուր կարողութեամբ
դիմաքանդակներու սքանչելի
շարքին իրագործումով։ Անհերքելի
ապացոյներ են ասոնք, արձակազիր

գրողի ալ արժանիքներուդ:

Բայց քու տարերքը է եւ կը
մնայ հրապարակագրութիւնը,
որպէս անմիջական եւ հասու միջոց՝
ազգային լուսաւորութեան եւ
առաջնորդութեան ձգտող քու
կոչումէդ բղխած: Համայնա-
գիտարանի մը բազմազնութիւնն
ու հմտութիւնը ունին երկու
հասորներդ, ուր մեր ժողովուրդին,
- սփիւռք եւ Հայաստան, - զոյու-
թենական խմորումներն ու
հարցազրումները, խնդրահարուց
վհճերն ու ծրագրումները հրատապ
սրութեամբ քննարկուած են,
առարկայական մօտեցոմով եւ
ճշմարտութեան արդար փնտո-
տուքով: Պարկեշտութիւնը եւ
յարգալից մօտեցումը անշեղօրէն
եղած են մնացուն առաքինութ-
իւններդ:

Հրապարակագիր Վաչէ Սե-
մերճեան այն հազուադէպ քիչերէն
է, որոնք լրագրական ասպարէզ
իշան, որպէս անսակարկ զինուորա-
գրեալները կոչումի մը, որ ուխտած
է ի շահ ազգին եւ մարդկութեան
ծառայել, անընկծելի զինանոցով
մը, զոր իսկական հրապարա-
կագրութիւն կը կոչենք մենք:
Մասնաւորապէս, քաջութիւնն ու
խիզախութիւնը, Վաչէին զրիչին
ընձեռած են տարբեր հմայք եւ
փայլ, որմով ան, հաւատարիմ իր
սկզբունքներուն, չէ վարանած,
նոցնիսկ ի վնաս իր անձնական
յարմարակեցութեան եւ

Topic 19

ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ ՄԸՆԿՐՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋԺԵՎԱՆ

ՀԻՄՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ 60-ԱՄԵԱԿԻ

ՀԱՅԴԻՍՈՒԹԻՒՆ

ՀԱԲԱՔ, ՄԱՐՏ 7, 2015թ.

ԵՐԵԿՈՅՑԵԱԾ ԺԱՄԸ 8:00ԻՆ ՍԿՍԵԱԼ

DREAM PALACE-Ի ՀՔԵԴ ՀԱՆԴԻՍԱՐԱԿԻՆ ՄԷԶ 510 E. Broadway Ave.Glendale CA. 91205

For More Info Call: (626) 422-9121 or (818) 590-9293

Until \$75

ԾՆՆԴԵԱՆ ՏՕՆԵՐԻ ՊԱՅՏԱՌՈՒ ՀԵՔԻԱԹՆԵՐԸ 200 ՐԱԶԱՐԻՑ ԱՆՑԱՒ

ԱՐՄԵՆԻԱՆ ՊՐԵՄԻԱՄ. 1999ին, երբ ԱՄՆ-ոմ ապրող ճանաչուած մտաւորական, «Քաջ Նազար» երգիծաթերթի խմբագիր Յովհաննէս Բալայինը հիմնադրեց ծնողագուրկ երեխանների Սուրբ Ծննդի հիմնադրամը, Ռաֆայէլ Մինասեանը եօթ տարեկան էր եւ գոնուում էր մանկատանը:

Արամ Խաչատրեանի մեծ համերգասարահ՝ Ծննդեան տօների հերթական դիտելու նա եկել էր տղայի, իշխանի հետ: Այսօր 15-րդ անգամ հիմնադրամը կազմակերպել

յատուկ կոմիտիւթերներով հարստացուել է երեխանի կույրերի դպրոցը:

Հաստ 15 տարիների սովորութեան, այս տարի եւս ֆոնսի Ս. Ծննդի խմբերը շրջեցին նաեւ երեխանից շատ հեռու գտնուող գիւղերի մանկատունները հազարւոր նուէրներ բաժանուեց կաղանդ պապուկին կարօտով սպասող երեխաններին:

Ինչպէս յայսնի է, Սփիտոքի մեր հարազանները ամէն տարի մարաթոն են անցկացնում եւ օնուում Հայաստանի կարիքաւոր մանուկներին:

ԷՐ Ամանորի հանդէմներ:

Տարիների ընթացքում դրանց մասնակիցները են 200,000ից աւելի երեխաններ:

Անվախ Քաջ Նազարի Ամանորի արկածները այդ օրը դիտեցին մանկատների, մանկապարտէզների, դպրոցների 5000ից աւելի մանուկներ: Բոլորը ստացան հիմնադրամի դրոշմով յատուկ Ամանորի տուփեր, երգեցին, պարեցին, ուրախացան:

Լու Ամենելուսեան հիմնադրամը պարտաւորուել է շարունակել իր տարիների ազնիւ գործը՝ վերանորոգել մանկատներ, դպրոցներ, մանկապարտէզներ: Արդէն ֆոնսի ջանքերով հիմնապէս վերանորոգուել են Խարբերդի հաշմանդամ երեխանների 3 յարկանոց դպրոցը, նաեւ Սպիտակի թիւ 1 դպրոցը, Պառաւաքարի մանկատուն դպրոցը, Դալար գիւղի հակայածաւալ մանկատունը, ինչպէս նաեւ

Նոր Տարուայ ծրագրում, բայց շինարարական աշխատանքներից, ցեղասպանութեան 100 ամեայ տարելիցին Գիւմրիում հիմնադրամը կը կազմակրեալի «Որբերի Գորգը» յուշապատում՝ ի յիշատոկ ամերիկացիների կողմից հիմնուած Կաղաչի Պոստի առաջին որբանոցի՝ Վահան Չերազի ղեկավարութեամբ:

Գոյնզգոյն թելերով մանկատան սաների գործած գորգը, որը մէկ դարի պատմութիւն ունի, այսօր ցուցադրուում է ՄԱԿի սրահում:

Հաստ մեր տեղեկութիւնների, Հայաստանի ծնողագուրկ հաշմանդամ երեխանների Ամերիկացի ֆոնսի աշխատակազմը թով հաննէս Բալայեանի գլխաւորութեամբ ծաւալուն ծրագրեր է մշակւում էլ աւելի յաջողոթիւնների ձեռքբերման եւ ամբողջ Ամերիկացի եւ Միկիւռքի հայութեան ընդգրկելու այս աստուածահանոյ ֆոնսի շարքերում:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Ի գիտութիւն յայտնում ենք, որ մեր ֆոնսի կողմից ցանկացողներին ճիմորեն կը տրամադրուի 2015 բուականի Ս. Ծննդեան տօների ամբողջ տեսաերիզները, ինչո՞ւ չեն ներ գործունելութեան 15 տարիների ընթացքում իրագործուած ծրագրերի, յատկապէս Հայաստանի մանկա-տների մեր շինարարութիւնների տեսաերիզները, ձեզ մօտիկից ծանօթացնելու կատարուած աշխատանքների մասին:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԾՆՈՂԱԶՈՒՐԿ ՀԱՇՄԱՆԴԱՄ ԵՐԵՒԱՆԵՐԻ ՖՈՆՍ

ԴԱԼԱՐԻՆ ՄԱՆԿՈՒԹԻՒՆԸ

ԼԻՒՍԻ ՄԻՒԼԱՀԵԱՆ

Այդ օր Դալարի ուրախութիւնը չափ ու սահման չ'ունէր: Հօրը ձեռքէն բռնած կը ջանարի մանկական քայլերը հաւասար բեցնել հօրը քայլերուն:

Իւրաքանչիւր քայլափոխին գանգ-բահակար մազերէն փնջիկ մը կ'իյնար ճակտին վրայ ու ձախ աչքը կը գոցէր: Դալար ձեռքով արագ ներէ լուսական գայլ շարունակէր շատկուածել հօրը կողքին:

Դալար կը սիրէր գնդակ խաղալ, հեծանիւ քշել եւ ընկերներուն հետ խաղած ատեն միշտ ինքն էր առաջնորդը:

Մայրը զինք «Մանչ-Աղջիկ» կը կոչէր: Դալար կը սիրէր այդ մակդիմնը կը դողմագործ ամարական շուած մըն էր կարծես:

Հայրը որպէս Տնօրէն կը պաշտօնավարէր դեղօրայքի գրութեանի ամանակած սպասուող կը գումար կը կամունը միրող եւ ուրոյն գաղափարներու տէր էր: Օրինակելի բարեպաշտութեամբ ամէն կիրակի եկեղեցի կ'երթար ու միշտ առաջնորդ կարգի նստէր:

Դալար ինքն ալ կը սիրէր այդպէս խորանին դիմաց նստիլ: Յափշտակուած կը դիտէր պլազմացող մոմերու շարքը, վարդապետին մետաքսէ շողլողուն սքեծը, սրածայր վեղարը: Մանաւանդ երբ ան բազկատարած սկիհը զինքն վեր կը բարձրացնէր ու կերկերուն ձայնով կը մըրմնջէր:

«Առէք կերէք Աս է Մարմին իմ»

Դալար ինքն ալ կը սիրէր այդպէս խորանին դիմաց նստիլ: Յափշտակուած կը դիտէր պլազմացող մոմերու շարքը, վարդապետին մետաքսէ շողլողուն սքեծը, սրածայր վեղարը: Մանաւանդ երբ ան բազկատարած սկիհը զինքն վեր կը բարձրացնէր ու կերկերուն ձայնով կը մըրմնջէր:

Դալար ամբողջ մարմնով կը սրափար:

Եկեղեցին սրբաշունչ մթնութիւնների մէջ բուրումնակտ խունկի գուլաշներ աղաւնի քննէրու թեթեւութեամբ կ'երերացին օդին մէջ ապաշտուանի պղպջացող ջուրերու հանգոյն կ'իջնէին ու կը գգուէին Դալարի ճակատն ու այտերը ու կը լեցուէին ոռունգերուն մէջ:

Ամէն անգամ որ վարդապետը բուրքառը աղ ու ձախ շարքէր, Դալար հոգեկան տարօրինակ զգանութեամբ կը շնչէր անուշամբ կը սուլէր:

Դալարին այնպէս կրուգար որ հրեշտակներ կը թեւածէին սրբաշող վայրէն ներս:

Դալար կ'զգար արտառուց մըճահարումը իր սրտին:

Օդը անշնչելի կը դառնար:

Դալար դժուար կը զսպէր կուրծքին տակ եռացող հազը «ասդմաղիկ» հազը որ ինք ունէր մանկութիւններ ի վեր:

Հազը ալիք-ալիք կոկորդէն վեր կը բարձրանար ու բերնէն դուրս կը ժայթքէր անկաշկանդ խանգարելով եկեղեցիին հոգեպարար մթնութիւնը:

Հայրը ճակատը կնճուռած՝ յօնքերը կիտած ամուռութեամբ բռնած կը գումար ու ուսքի ելաւ:

Դալար զգաց հօրը լուս կշատած ամուռութիւնը:

Հայրը ալիք-ալիք կոկորդէն վեր դայուց այս ցի աշխատանի մասին:

Դալար գայլ գայլ աշխատանի մասին:

Դալար գայլ գայլ աշխատանի մասին:

թաթին, որ աքցանած էր իր դաստակը: Հեկհեկոցը զսպէց ու լուս սպասեց... վճիռին:

Հայրը ձգեց դաստակը: Դալար թեւերը կուրծքին վրայ խաչամբ ձեւելով իւղիւղանք մեղք աղերս յանցապարտի նման:

- Պատահ... կրցաւ թոթովել միայն:

- Հիմա... ըստա հայրը ակներեւ դժուար կուրծքութեամբ, հիմա, ետ եկեղեցի պիտի մատենք ու ես քու կատուի ձայնդ լսել չեմ ուզեր... բայց առաջնորդը թոթով միայն:

Դալար գումաստ ու շնչահաս ու սահմանէր նայեցաւ հօրը վախով լուսականը մատենք ամուռութեամբ:

Հայրը զարգարգութ գրապանէն թակնակը հանեց, ակնցները սպառեց, տեղատորեց քիթին ու մետաղեաց դարձար ուզերը պարզաբանութիւնը կը գումար ու կարծես:

Հայրը որպէս Տնօրէն կը պաշտօնավարէր գումար այդպէս կը գումար ամուռութեամբ:

Հայրը զարգարգութ գրապանէն թակնակը հանեց, ակնցները սպառեց, տեղատորեց քիթին ու մետաղեաց դարձար ուզերը պարզաբանութիւնը կը գումար ու կարծես:

Հայրը ամուռութիւնը կը գումար ամուռութիւնը հանեց, ակնցները սպառեց, տեղատորեց քիթին ու մետաղեաց դարձար ուզերը պարզաբանութիւնը կը գումար ու կարծես:

Հայրը ամուռութիւնը կը գումար ամուռութիւնը հանեց, ակնցները սպառեց, տեղատորեց քիթին ու մետաղեաց դարձար ուզերը պարզաբանութիւնը կը գումար ու կարծես:

Հայրը ամուռութիւնը կը գումար ամուռութիւնը հանեց, ակնցները սպառեց, տեղատորեց քիթին ու մետաղեաց դարձար ուզերը պարզաբանութիւնը կը գումար ու կարծես:

Հայրը ամուռութիւնը կը

ՌԵՎԱՆ ՄԱՆՈՒԿԻ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ 1910 թ., ՏԱՐՈՆ, ՈՒՐԱՑՆ ԳԻՒՂ

Ես ծնուել եմ Տարօնում: Մեսրոպ Մաշտոցն էլ Տարօնից էր: Մեր գիւղում եկեղեցի կար եւ վանք կար՝ Ս. Աստուածածին անունով: Շատերը ուխտի էին դալիս Տարօն: Խութը մեր Տարօնին շատ մօտ էր: Հօրս մէրը խութեցի էր: 1915 թ. Ապրիլի 24-ին դեռ արեւը չծագած վեր էինք կացել, հայրս հանդ պիտի զնար, մայրս էլ հաց պիտի թիւիր: Ես ունէի մի փոքր եղբայր: Մէկ էլ տեսանք, որ թուրք ասկեարները եկան՝ հացաները ուսմերին գցած, եկան, խութեցին մեր տունը, ասացին:

«Արդեն կուիւ է, մեր սուլթանը հրամացել է, որ հայերին պիտի քշենք»: Տամահինդ-քսան ըոպէ չանցած՝ մեզ տնից դուրս հանեցին: Մեր չորս կողմէրը ասկեարներ էին, որոնք բղաւում էին. «Շուշտ արէք, շուշտ արէք»: էսպէս մեզ զիւղից դուրս հանեցին: Տեսանք մեր մօտիկ Խութը գիւղի հայերին էլ են տեղահանել: Վանքի էս կողմից մենք էինք բարձրանում, վանքի միւս կողմից էլ խմբեցիք էին բարձրանում: Մեզ բերին հասցրին Խութը: Արդէն ասի՞ իմ հօր մայրը խութեցի էր, էնտեղ էր ապրում: Խութի մէջ ապրողների կէսը հայ էր, կէսը՝ եղդի: Առաջ մեզ էին տեղահանել, յետոյ Խութի հայերին էլ տեղահանեցին: Խառնուանք իրար: Ասկեարները մեզ քշեցին ուսուցիչ պէս: Մեզնից յետոյ սկսել էին մեր տները թալանել: Էսպէս քայլելով, առված, ծարաւ, յոգնած, ուժապատ հասանք վան՝ Արտամետ: էնտեղ մի քիչ հանգստացանք: Էնտեղ իմ տասն ու ախտերս մեռան: Հէրս տարաւ իր ձեռքովը թաղեց: Վանից դուրս եկանք: Գիշերով էինք զնում, որ ապահով լինենք:

Արդէն մութէր: Մեզ քայլում էինք, հասանք թուրքերի բերի ապահովութիւն, դրանց շները սկսեցին հաչալ: Թուրքերը եկան մեզ պաշարեցին, տղամարդկանց սկսեցին խուզարկել, զէնքերը հաւաքեցին, նրանց մի կողմ տարան՝ սպանեցին: Կանանց ու երեխաներին բերին իրենց մօտ, վրանների տակ: Բայց նրանք լսել էին, որ ոռուական զօրքը դալիս է, եկան մերոնց ասին.

- Ով կ'ուզի՝ տանենք ձեզ տանք ուսին:

Իմ մայրը ասաց.

- Դուք թուրք էք, դուք իմ զաւակին ապաննեցիք, ես ձեզ մօտ չեմ մնայ, կ'երթամ ոսի մօտ:

Էղ թուրքերը մեզ զցեցին իրենց առաջները, բերին մի ձորի բերան, սկսեցին կրակել: Երբ մամացիս կրակեցին, ես լաց լինելով վրան ընկայ, քիթս վիրաւորուեց, ձեռքս կոտրուեց՝ կախուեց, ուշքս զնաց: Թուրքերը կարծեցին՝ ես էլ եմ մերած, թողին ու զնացին: Ես մնացի դիմակների վրայ: Շուրջս լուռ էր: Ես ցաւերի մէջ էի, քիթս տնքում էր, ձեռքս եւս: Աստղերը եւմն: Յետոյ առաւաւու եղաւ: Արեւը էլաւ, էլ չգիտեմ ինչքան ժամանակ անցաւ: Մէկ էլ իմ հօրեղբօր կնոջ ախտերը, որը ինը-տասը տարեկան մի տղայ էր, եկել, տեսել է, որ ես կենդանի եմ, մօրս դիմակի վրայ եմ ելում, նստում, քանի որ փոքր էր, չէի հասկանում, որ մայրս արդէն մեռած է: Էղ տղան ինձ առնում է, սկսում ենք քայլել:

Մեր շրջապատը ողջ մարդ չկար, միայն դիմակներ էին, թուրքերը սպանել, թողել, զնացել էին: Մեզ երկու երեխայ, ձեռք-

անուքի բռնած զնում էինք, իրիկունը որ վրայ էր գալիս, իրար գրկած քնում էինք: Ես վիրաւոր եմ՝ քիթս ճեղքուած, արիւնը լերդացել, քարացել է, ձեռքիս ոսկորը կոտրուած կախուել է, բայց մենք քայլում ենք սոված, ծարաւ, գոնէ մարդկային շունչ ենք ուզում հանդիպել: Մէկ էլ տեսանք՝ մի վրան: Էս տղան եզդիերէն խօսաց, նրանք հասկացան, որ թուրքերը մեզ վնասել են, մեղքացան, տարան իրենց վրանը, մի փոքր ու մորթեցին: Ութաւներեք տարի է անցել, բայց դեռ չեմ կարող մոռանալ, էղ ուլի կաշին քերթեցին, քաշեցին ձեռքիս ու քիթս: Էղ երեխուն զիւղիումը, էն զնաց: Ես սկսաց լացել, որ տեսայ իմ նոր ախտերացուն եկաւ, ես հանգստացաւ: Եզդիները ասին:

«Մնացէք մեզ մօտ մի շաբաթ. Էղ վէրքերը բռւժենք, նոր՝ զնացէք», բայց մենք չմնացինք: Եզդիները մեզ հաց ու պանիրով բոխչա տուին, որ ճամբին ուտենք: Մեզ եկանք հասանք ուուսների մօտ:

Էնտեղ հօրեղբօրս կինը տեսաւ մեզ, եկաւ տարաւ: Զինուորական գաթիլուկը ճեղքուած էնոք տուեց, ասեց. «Դու վիրաւոր ես, զնա՛, ուուսներից ճաղաքի»:

Գնացի, բերի, կերանք: Ռուսները ճամբաց ելան դէպի համար հետապնդուած կախուել է, բայց մենք կողմէ հօրեղբօրս կինն էր, միւս կողմէ՝ էղ տղան: Ին կողմից երկու կին ասեցին հօրեղբօրս կնկան. «Ես վիրաւոր աղջիկը տանես, ի՞նչ անես, բանի պէտք չէ»: Նա լսեց դրանց խօսքը, ինձ տուեց ուուս զինուորներին: Իմ ախտեցուած լին իրացուած լին գաղթականներ էին, բոլորը գետնին նստած էին:

Ռուս զինուորները եկան անունս, ազգանունս հարցրին, ես չզիտի իմ անունը: Իմ լուրը տարածուել էր գաղթականների մէջ, որ Մանուկի աղջիկը վիրաւոր ողջ է մնացի: Մէկ էլ մի աղջիկ եկաւ, ինձ տեսաւ, ասաց. «Ես սրան գիտեմ, Մանուկի աղջիկն է»: Իմ անունը գրել տուեց «Ռեհան

Մանուկի Մանուկեան»: Ես ընկայ մարդու ձեռք: Ինձ բերին երեւան: Մեր ընտանիքը եղել է շատուոր՝ պապս, հօրեղբայրս, նրա կինը, հէրս, մէրս, փոքր ախտէրս: Էս բոլորը մեռան թուրքի ձեռքից, միայն ես եմ մնացել կենդանի, էն էլ նապաստակի քթի պէս ճեղքուած քթով ու կոտրուած ձեռքով: Տե՛ս, մատս չկայ. կորուած է, համ էլ ամաչում եմ, որ քեզ հետ խօսամ, բայց ինչ արած, էս էլ իմ ճակատագիրն է: Ինձ բերին, հասցրին Ղարաբղիլսայի որբանոցը:

Տարի իւլիս մնացի որբանոցում, էնտեղ կօշիկ, շոր տուեցին: Յետոյ մեզ տեղափոխեցին թիֆլիս, երբ ցարին գահընկեց արին: Թիֆլիսի ներսիսեան դպրոցը դարձել էր մանկատուն: Բոլոր որբերին հաւաքել էին էնտեղ: Միջանցքներն անգամ լիքն էին անտէր երեխաներով: 1918 թ. մեզ տարան կարս: Ամերկոմը տէր կանգնեց որբերին, բերեց կարս...

Վերծին Սվազիան, Հայոց Յեղապանուորիւն. Ականատես վերապրոդների վկայութիւններ, երկրորդ համալրուած հրատ., երեւան, ՀՀ ԳԱԱ. «Գիտութիւն» հրատ., 2011, վկայութիւն 6, էջ 86-87:

Հայոց Յեղապանութեան Հարիւրամեակ

ԱՐԴԻԼ 24, 10^{ին} ԱՐԴԱՐՈՒԹԵԱՆ ՔԱՅԼԱՐԾԱՒ

ՓՈՔՐԻԿ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԴԵՊԻ ԹՐՖԱԿԱՆ ՀԻՒՊԱՏՈՍԱՐԱՆ

Հարիւրամեակի Զեռնարկներ

Ապրիլ 14

Էքումենիկ
Արարողութիւն
Cathedral of Our Lady
of the Angels
Los Angeles, CA

Ապրիլ 23

Հանդիսաւոր
Սուրբ Պատարաց
Սուրբ Ղևոնդանց
Մարտ Տամար
Burbank, CA

Ապրիլ 24

Արդարութեան
Քայլարշաւ
Փոքրիկ Հայաստանէց
դէպի Թրքական
Հիւպատոսարան

Ապրիլ 25

Հսկում
Սոնեականի
Ցեղասպանութեան
Ցուշածան
Bicknell Park, Montebello, CA

Ապրիլ 26

Ցուշ Երեկոյ
Կագմակերպութեան
Կլէնտէլի
Քադարապետութեան
Alex Theatre, Glendale, CA

Յաւելեալ տեղեկութիւններու համար այցելեցէք՝ www.march4justice.org